

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 29.02.1996
COM(96) 71 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ,
ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

**ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ
ΤΗΣ ΤΟΞΙΚΟΜΑΝΙΑΣ (ΕΕΠΤ) 1994,
ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΑΥΤΟ**

Περιεχόμενα

I.	ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΤΟΞΙΚΟΜΑΝΙΑΣ 1994	3
II.	ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ	4
II.1.	Συνολικά ποσοτικά στοιχεία	4
II.2.	Οι πληθυσμίοι στόχοι της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας	5
II.3.	Τα επίπεδα των ενεργειών της Εβδομάδας	6
II.4.	Οικονομική ανάλυση	6
III.	ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ	7
III.1.	Ανάλυση με βάση το επίπεδο οργάνωσης	7
III.1.1.	Ευρωπαϊκό επίπεδο	7
III.1.2.	Εθνικό επίπεδο	8
III.1.3.	Περιφερειακό και τοπικό επίπεδο	8
III.2.	Ανάλυση με βάση το είδος των κοινοτικών πρωτοβουλιών	9
III.2.1.	Το συνέδριο του Άαχεν	10
III.2.2.	Η ραδιοφωνική εκστρατεία	10
III.2.3.	Οι πρώτες συναντήσεις με θέμα "Ναρκωτικά και εικόνες"	11
III.3.	Αντίκτυπος της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας στους ευρωπαίους πολίτες	12
IV.	ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΤΗΣ ΕΕΠΤ	13
V.	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	16
Παράρτημα 1:	Η ΕΕΠΤ 1994 σε σχέση με τις δραστηριότητες της Επιτροπής στον τομέα αυτό: έκθεση εφαρμογής 1993-94	16
Παράρτημα 2:	Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Πρόληψης της Τοξικομανίας 1994: προϋπολογισμός	22

I. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΤΟΞΙΚΟΜΑΝΙΑΣ 1994 (16-22 Οκτωβρίου 1994)

1. Στη δήλωση σχετικά με την Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Πρόληψης της Τοξικομανίας 1994¹ (ΕΕΠΤ), το Συμβούλιο έκρινε ότι "η οργάνωση μιας δεύτερης Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Πρόληψης της Τοξικομανίας τον Οκτώβριο 1994 θα πρέπει να αποτελέσει αποτελεσματική και απτή συμβολή στη βελτίωση της συνεργασίας στην Ευρώπη, σε συνδυασμό με τις δραστηριότητες της Επιτροπής στον τομέα αυτό". Στόχος της παρούσας έκθεσης είναι να παράσχει τα ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία που απαιτούνται για την αξιολόγηση της ευρωπαϊκής διάστασης αυτής της Εβδομάδας πρόληψης, τοποθετώντας την στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων που έχει πραγματοποιήσει η Επιτροπή στον τομέα αυτό από το 1993².
2. Η διαβίβαση αυτών των πληροφοριών ανταποκρίνεται στην απαίτηση διαφάνειας που βαρύνει την Επιτροπή κατά την άσκηση της αρμοδιότητας εκτέλεσης που έχει. Η έκθεση παρέχει επίσης χρήσιμα ενημερωτικά στοιχεία σχετικά με την πρόταση κοινοτικού προγράμματος δράσης για την πρόληψη της τοξικομανίας, το οποίο εντοπίζει "τη συμβολή στην αύξηση των γνώσεων του κοινού" ως προτεραιότητα της κοινοτικής δραστηριότητας στον τομέα αυτό και τις Ευρωπαϊκές Εβδομάδες ως ενέργειες που πρέπει να επαναλαμβάνονται για το σκοπό αυτό.
3. Οι ΕΕΠΤ αποτελούν ένα συγκεκριμένο τρόπο ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα αυτό. Η αξιολόγηση της πρώτης Εβδομάδας³ (Νοέμβριος 1992) παρέσχε ορισμένες ενδείξεις, τις οποίες συνεκτίμησε το Συμβούλιο κατά τον καθορισμό του πλαισίου της ΕΕΠΤ για το 1994:
 - διαβεβαιώνοντας ότι αυτή η κατηγορία πρωτοβουλίας πρέπει να συμβάλει με αποτελεσματικό και απτό τρόπο στην ευρωπαϊκή συνεργασία·
 - ζητώντας να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην αποτελεσματικότητα και στην αξιολόγηση των ενεργειών πρωτοβάθμιας πρόληψης διαρκούς χαρακτήρα·
 - μεριμνώντας ώστε να στοχοθετηθεί η δεύτερη Ευρωπαϊκή Εβδομάδα ιδιαίτερα στους νέους·
 - προτείνοντας να υποστηριχθεί, όσον αφορά τις μεθόδους εργασίας, σε δίκτυο εθνικών συντονιστών που θα επικουρούνται από εθνικές οργανωτικές επιτροπές.
4. Σε αυτή τη βάση, η Επιτροπή ζήτησε από κάθε κράτος μέλος να διορίσει έναν εθνικό συντονιστή που να είναι αρμόδιος για κάθε ενέργεια σχετικά με την Εβδομάδα, όσον αφορά τις κυβερνητικές και τις μη κυβερνητικές δομές. Την παρακολούθηση και τη διαχείριση όλης της διαδικασίας προετοιμασίας της Εβδομάδας εξασφάλισε αυτή η ομάδα συντονισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο, της οποίας προέδρευε αντιπρόσωπος των υπηρεσιών της Επιτροπής.
5. Η Επιτροπή πρότεινε επίσης να συγχρηματοδοτήσει τις δραστηριότητες των εθνικών συντονιστικών επιτροπών. Καθήκον των επιτροπών αυτών είναι η αναμετάδοση σε τοπικό επίπεδο όλων των χρήσιμων πληροφοριών, ιδίως σχετικά με τις δυνατότητες, τους τρόπους και τις προϋποθέσεις συμμετοχής στην εκδήλωση, καθώς και η εξασφάλιση της παρακολούθησης και του συντονισμού των προσπαθειών που

¹ ΕΕ 94/С 15/7 της 18.1.94, δήλωση του Συμβουλίου της 3.12.1993

² Βλ. παράρτημα I σχετικά με την εκτέλεση της γραμμής προϋπολογισμού για την υγειονομική πτυχή της καταπολέμησης των ναρκωτικών στην εξεταζόμενη περίοδο.

³ COM(93)353 τελικό

καταβάλλονται σε εθνικό επίπεδο, σε στενή συνεργασία με τον εθνικό συντονιστή. Η σύσταση αυτών των οργάνων υπήχθη στην αρμοδιότητα των εθνικών συντονιστών, προκειμένου να είναι όσο το δυνατόν πιο προσαρμοσμένη στις πραγματικότητες και στους περιορισμούς κάθε κράτους μέλους.

6. Η ΕΕΠΤ 1994 δεν συνίσταντο μόνο στην ταυτόχρονη οργάνωση στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης πολλών δραστηριοτήτων στον τομέα της πρόληψης της τοξικομανίας αλλά και σε φάσμα "κοινοτικών πρωτοβουλιών". Τα κράτη μέλη κλήθηκαν να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στους προσανατολισμούς που είχε καθορίσει το Συμβούλιο κατά την εκπόνηση των εθνικών προγραμμάτων δραστηριοτήτων, τα οποία συγχρηματοδοτούνται από την Επιτροπή. Η Επιτροπή, υποστηρίζοντας αυτά τα εθνικά προγράμματα, συγχρηματοδότησε 150 ενέργειες ή ομάδες ενεργειών στα κράτη μέλη στο πλαίσιο των περισσότερων από 1.500 πρωτοβουλιών που πραγματοποιήθηκαν με την ευκαιρία αυτής της Εβδομάδας. Όσον αφορά τις "κοινοτικές πρωτοβουλίες", η Επιτροπή πραγματοποίησε την επιλογή των διακρατικών σχεδίων με βάση τα παρακάτω κριτήρια που συμβιβάζονται με τη δήλωση 94/C 15/05: ευρωπαϊκή διάσταση, δυνητικός (άμεσος ή έμμεσος) αντίκτυπος στους νέους, χρονική διάρκεια της προβλεπόμενης ενέργειας (με έμφαση στα σχέδια διαρκούς χαρακτήρα ή με διαρκή αντίκτυπο), και με έμφαση, στο πλαίσιο της σύμβασης, στη σημασία της αξιολόγησης των εν λόγω ενεργειών.
7. Η ποικιλία των ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν και η θεσμική διάρθρωση της ΕΕΠΤ κατέστησαν δυνατό να προβλεφθεί μια πυραμιδοειδής αξιολόγηση, στην οποία συμμετείχαν υπεύθυνοι σχεδίων, οι εθνικοί συντονιστές, οι συντονιστικές επιτροπές και η Επιτροπή. Η Επιτροπή επέλεξε, μέσω πρόσκλησης για υποβολή προσφορών, μια ανεξάρτητη και ειδικευμένη δομή στον τομέα της αξιολόγησης, η οποία συνέταξε τεχνική έκθεση αξιολόγησης αυτής της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας (υπό έκδοση) με βάση πληροφορίες που είχαν συγκεντρωθεί προηγουμένως και σειρά συνεντεύξεων που είχαν εν μέρει ως στόχο να βρεθεί κάποια κατεύθυνση και πραγματοποιήθηκαν με τους εθνικούς συντονιστές και τους επιτόπιους παράγοντες. Τα εργαλεία αυτά καθιστούν δυνατό να εξαχθούν οι γενικές γραμμές αυτής της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Πρόληψης της Τοξικομανίας 1994 με βάση μια ποιοτική και ποσοτική ανάλυση.

II. ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

II.1. Συνολικά ποσοτικά στοιχεία

8. Από τις 1.500 πρωτοβουλίες που δρομολογήθηκαν κατά τη διάρκεια της ΕΕΠΤ, τέσσερις κατηγορίες ενεργειών αντιπροσωπεύουν πάνω από το 60% των ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν, δηλαδή: κοινωνικοπολιτιστικές δραστηριότητες (17%), συνέδρια (17%), κατάρτιση (15%), εκθέσεις σχεδίων (13%). Τα δύο τρίτα των ενεργειών αφορούν είτε το κοινό στόχο ή τον περίγυρό του, είτε επαγγελματίες (του τομέα της εκπαίδευσης, της υγείας, της δικαιοσύνης, κτλ.) που δραστηριοποιήθηκαν με διάφορους τρόπους από το θέμα της πρόληψης της τοξικομανίας. Πέρα από αυτή τη φαινόμενη ποικιλία των κατηγοριών ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν, οι ενέργειες είναι δυνατόν να ομαδοποιηθούν σε τρεις μεγάλες κατηγορίες: πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση του κοινού, ανταλλαγές μεταξύ επαγγελματιών, δραστηριότητες πρόληψης για/με το κοινό, και στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί η σύγκλιση των εθνικών προγραμμάτων.
9. Στην κατηγορία "Πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση του κοινού" υπάγονται οι εκστρατείες τύπου και αφισοκόλλησης, οι ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκστρατείες, οι ειδικές εκπομπές, τα διάφορα υλικά. Από την αξιολόγηση διαφαίνεται η ποικιλία των πρωτοβουλιών που αποσκοπούν στην επικοινωνία,

ενημέρωση και υποστήριξη της συζήτησης στην κοινωνία σχετικά με το θέμα των ναρκωτικών καθώς και στην προώθηση και στην αύξηση της προβολής των πρωτοβουλιών με την ευκαιρία της Εβδομάδας. Οι ενέργειες αυτές αντιπροσωπεύουν το 25% των ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν. Στην κατηγορία "Ανταλλαγές μεταξύ επαγγελματιών" υπάγονται οι ενέργειες κατάρτισης και τα συνέδρια. Η αξιολόγηση υπογραμμίζει ιδίως την επιθυμία να προσηλωθούν οι ενέργειες πρωτοβάθμιας πρόληψης στο τοπικό επίπεδο και την υπεροχή των διεπιστημονικών προσεγγίσεων. Οι ενέργειες αυτές αντιπροσωπεύουν το 30% των ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν. Στην κατηγορία "Δραστηριότητες με/για το κοινό" υπάγονται οι κοινωνικοπολιτιστικές δραστηριότητες, οι αθλητικές εκδηλώσεις, οι εκθέσεις σχεδίων και άλλες ενέργειες. Από την αξιολόγηση συνάγεται, μέσω των πολυάριθμων τεχνικών που χρησιμοποιήθηκαν (ομάδες συναδέλφων, ολοκληρωμένα προγράμματα, εκθέσεις σχεδίων, κτλ.), η επιθυμία των κρατών μελών να θέσουν τους ίδιους τους νέους στο επίκεντρο των στρατηγικών πρόληψης. Οι ενέργειες αυτές αντιπροσωπεύουν το 45% των ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν.

II.2. Οι πληθυσμοί στόχοι της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας

10. Οι μέθοδοι που επιλέχθηκαν από κάθε κράτος μέλος, οι μετρήσεις που πραγματοποιήθηκαν όσον αφορά το ακροατήριο και τη διάδοση, οι περίοδοι κατά τις οποίες πραγματοποιήθηκαν οι μελέτες αυτές, καθιστούν τυχαία τα αριθμητικά στοιχεία που συλλέχθηκαν σχετικά με τους πληθυσμούς που κάλυψε η ΕΕΠΤ και είναι προτιμότερο να χρησιμοποιείται η συνολική εκτίμηση. Συνεπώς, τα στοιχεία που συλλέχθηκαν αντανακλούν τάσεις και όχι οριστικά ποσοτικά αποτελέσματα.

11. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης επιτρέπουν εύλογα να εκτιμηθεί ότι με την ευκαιρία των διάφορων ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν κατά την Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Πρόληψης της Τοξικομανίας καλύφθηκαν 100 εκατ. άτομα περίπου (από όλους τους πληθυσμούς συνολικά)⁴. Πρέπει να σημειωθεί ότι το 90% των ατόμων αυτών καλύφθηκε από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (τηλεόραση, τύπος, ραδιόφωνο, αφίσες). Εάν συσχετιστούν οι πληθυσμοί με τις ανάλογες κατηγορίες των ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν, συνάγονται τα εξής:

* όσον αφορά τις ενέργειες επικοινωνίας, πάνω από το 90% του κοινού της Εβδομάδας από ένα μέσο μαζικής ενημέρωσης καλύφθηκε από το 25% των ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν·

* όσον αφορά τις δραστηριότητες πρόληψης με/για το κοινό, το 3% του κοινού της Εβδομάδας καλύφθηκε από το 45% των ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν·

* όσον αφορά τις ανταλλαγές μεταξύ επαγγελματιών, κάτω από το 1% του κοινού της Εβδομάδας καλύφθηκε από το 30% των ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν.

12. Το ευρύ κοινό αντιπροσωπεύει 74 εκατ. άτομα περίπου. Το κυριότερο μέσο ενημέρωσης ήταν η τηλεόραση (πάνω από 50%). Το κοινό ηλικίας κάτω των 15 ετών αντιπροσωπεύει 3,3 εκατ. άτομα περίπου. Το πιο κατάλληλο μέσο ενημέρωσης για το κοινό αυτό φαίνεται ότι είναι το ραδιόφωνο (60% καλύφθηκε χάρη στο μέσο αυτό). Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι το 5% αυτών καλύφθηκε μέσω δραστηριοτήτων που απευθύνονταν σε αυτά τα άτομα. Τα άτομα ηλικίας 15-25 ετών που καλύφθηκε κατά τη διάρκεια της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Πρόληψης της Τοξικομανίας ανέρχονται σε 6 εκατ. περίπου. Όπως και για το κοινό κάτω των 15 ετών, το 60% καλύφθηκε χάρη στα μέσα επικοινωνίας και ιδίως χάρη στα μέσα μαζικής ενημέρωσης (τύπος, ραδιόφωνο, τηλεόραση). Όσον αφορά τους γονείς, παρ'

⁴ καλυφθέν άτομο: είδε τουλάχιστον μια διαφήμιση, διάβασε τουλάχιστον ένα άρθρο, άκουσε τουλάχιστον μια εκπομπή

όλο που η εν λόγω ομάδα στόχος έχει εντοπιστεί, φαίνεται ότι οι συντονιστές αντιμετώπισαν δυσκολίες στην αριθμητική μέτρηση αυτού του πληθυσμού (συχνά εξομοιώνεται με το ευρύ κοινό). Ο ποσοτικός προσδιορισμός αυτής της ομάδας βασίζεται κυρίως στις ενέργειες που απευθύνονταν σε αυτήν. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι πολλοί γονείς κλήθηκαν να συμμετάσχουν σε διάφορες ενέργειες όπως συνέδρια, ενέργειες κατάρτισης, δραστηριότητες με/για το κοινό. Οι επαγγελματίες που επωφελήθηκαν από τις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν, παρ' όλο που αντιπροσωπεύουν κάτω από το 1% του κοινού της Εβδομάδας, ανέρχονταν σε 100.000 άτομα περίπου. Οι εν λόγω επαγγελματίες προέρχονται ως επί το πλείστον από τον εκπαιδευτικό τομέα (70%) και από τον τομέα της υγείας (10%).

II.3. Τα επίπεδα των ενεργειών της Εβδομάδας

13. Από την αξιολόγηση διαφαίνεται η ιδιαίτερη υπεροχή των ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο (το 85% περίπου των ενεργειών πραγματοποιήθηκαν σε αυτά τα δύο επίπεδα) καθώς και το σχετικά χαμηλό ποσοστό ενεργειών σε εθνικό επίπεδο. Έτσι, συνάγεται ότι όσο χαμηλότερο είναι το επίπεδο, τόσο μεγαλύτερο είναι το ποσοστό των ενεργειών πρόληψης με και για το κοινό. Όσον αφορά την επικοινωνία, για την πληροφόρηση και την ευαισθητοποίηση (κυρίως όσον αφορά την τηλεόραση) χρησιμοποιήθηκαν ως επί το πλείστον το εθνικό και το περιφερειακό επίπεδο, ενώ η επικοινωνία σε τοπικό επίπεδο αφιερώθηκε κατά κύριο λόγο στην προβολή των πρωτοβουλιών (τύπος και ραδιόφωνο).

* Οι ενέργειες σε τοπικό επίπεδο αντιπροσωπεύουν το 65% των ενεργειών και κατανέμονται ως εξής: 50% δραστηριότητες με/για το κοινό, 30% ανταλλαγές μεταξύ επαγγελματιών, 42% πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση του κοινού.

* Οι ενέργειες σε περιφερειακό επίπεδο αντιπροσωπεύουν το 21% των ενεργειών και κατανέμονται ως εξής: 32% δραστηριότητες με/για το κοινό, 26% ανταλλαγές μεταξύ επαγγελματιών, 42% πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση του κοινού.

* Οι ενέργειες σε εθνικό επίπεδο αντιπροσωπεύουν το 10% των ενεργειών και κατανέμονται ως εξής: 25% δραστηριότητες με/για το κοινό, 30% ανταλλαγές μεταξύ επαγγελματιών, 45% πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση του κοινού.

* Οι ενέργειες σε κοινοτικό επίπεδο αντιπροσωπεύουν το 4% των ενεργειών και κατανέμονται ως εξής: 45% δραστηριότητες με/για το κοινό, 40% ανταλλαγές μεταξύ επαγγελματιών, 15% πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση του κοινού.

Πρέπει να σημειωθεί ότι οι κοινοτικές πρωτοβουλίες υπάγονται κυρίως σε δύο κατηγορίες: στα συνέδρια και στις κοινωνικοπολιτιστικές δραστηριότητες. Ο αριθμός τους είναι σχετικά χαμηλός και η μινιμαλιστική έννοια της κοινοτικής διάστασης που επέλεξαν οι συντονιστές (συμμετοχή τουλάχιστον ενός ατόμου από άλλο κράτος μέλος) υπογραμμίζουν την ανάγκη να υποκινηθούν ανταλλαγές πληροφοριών σε πολύ υψηλότερο επίπεδο στο πλαίσιο της διαδικασίας οργάνωσης της Εβδομάδας, προκειμένου οι επαγγελματίες να βρίσκουν εύκολα εταίρους σε άλλα κράτη μέλη κατά τον καθορισμό των ενεργειών.

II.4. Οικονομική ανάλυση

14. Οι συνολικές δαπάνες της Επιτροπής⁵ για την Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Πρόληψης της Τοξικομανίας ανήλθαν σε 2.921.547 ECU, οι οποίες κάλυψαν τη συμμετοχή στις δαπάνες των εθνικών συντονιστικών επιτροπών, των εθνικών προγραμμάτων καθώς και των "κοινοτικών πρωτοβουλιών". Οι επενδύσεις των κρατών μελών για την

⁵ Ανάλυση των επενδύσεων της Επιτροπής παρατίθεται στο Παράρτημα 2

Εβδομάδα ανήλθαν, στο πλαίσιο συμβάσεων με την Επιτροπή, σε 12.320.076 ECU, ποσό που αντιπροσωπεύει δαπάνες ύψους 15.241.623 ECU. Φαίνεται ότι κάθε ECU που επένδυσε η Επιτροπή παρήγαγε στα κράτη μέλη 7,5 ECU: πράγματι, εκτός από τις επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν με βάση τις συμβάσεις μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής, οι συντονιστές ανέφεραν συγκέντρωση των δαπανών σε εθνικό επίπεδο στον τομέα της πρόληψης της τοξικομανίας με την ευκαιρία της Εβδομάδας και των επενδύσεων (χώρος δημοσίευσης στον τύπο, χρόνος στην τηλεόραση και στο ραδιόφωνο) που διέθεσαν τα μέσα ενημέρωσης.

III. ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

15. Όσον αφορά την αξιολόγηση της ΕΕΠΤ σε κοινοτικό επίπεδο, η ανάλυση αυτή πραγματοποιείται με βάση το επίπεδο οργάνωσης της ΕΕΠΤ: ευρωπαϊκό (Επιτροπή και συντονιστική ομάδα), εθνικό (εθνικές συντονιστικές επιτροπές) καθώς και περιφερειακό και τοπικό (υπεύθυνοι προώθησης ενέργειας), καθώς και με βάση της κατηγορίες κοινοτικών ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν.

III.1. Ανάλυση με βάση το επίπεδο οργάνωσης

III.1.1. Ευρωπαϊκό επίπεδο

16. Πρωταρχικός στόχος της Επιτροπής ήταν να ανταποκριθεί στο αίτημα του Συμβουλίου, υποστηρίζοντας ιδίως την υλοποίηση ενεργειών που θα μπορούσαν να συμβάλουν, αφενός, στη βελτίωση της ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της πρόληψης της τοξικομανίας και, αφετέρου, στην ευαισθητοποίηση του ευρωπαϊκού κοινού (νέων).
17. Εκτός από τον προωθητικό και συντονιστικό ρόλο που διαδραμάτισε η Επιτροπή, η τεχνική έκθεση αξιολόγησης υπογραμμίζει ότι ο συνδυασμός των δραστηριοτήτων που υποστηρίχθηκαν κατά τη διάρκεια της ΕΕΠΤ (εθνικά προγράμματα και "κοινοτικές πρωτοβουλίες") επέτρεψε να οικοδομηθεί μια ευρωπαϊκή διάσταση που δεν περιορίζεται στην ταυτόχρονη οργάνωση της εκδήλωσης στα κράτη μέλη. Η Επιτροπή χρησιμοποίησε επίσης την ΕΕΠΤ για τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τις κοινοτικές δραστηριότητες που αποσκοπούν στην πρόληψη της τοξικομανίας καθώς και για την επιβεβαίωση του ρόλου της Ένωσης στον τομέα αυτό. Αυτές οι θετικές πτυχές εξισορροπούνται από ορισμένα όρια. Ειδικότερα, οι συντονιστές υπογράμμισαν τις δυσκολίες που αντιμετωπίστηκαν όσον αφορά την επικοινωνία και τα μέσα για την επίτευξή της σε ευρωπαϊκό επίπεδο καθώς και τη "μη προσαρμογή" των κοινοτικών κανόνων περί προϋπολογισμού στους περιορισμούς της ΕΕΠΤ.
18. Όσον αφορά τον τρόπο συντονισμού, η ευρωπαϊκή ομάδα χρησιμοποιήθηκε όχι μόνο ως χώρος προετοιμασίας της εκδήλωσης αλλά και ως κατ' εξοχήν χώρος για την πραγματοποίηση ανταλλαγών μεταξύ των εκπροσώπων των κρατών μελών σχετικά με τις αρχές της πρωτοβάθμιας πρόληψης. Από την αξιολόγηση διαφαίνεται το ενδιαφέρον των συντονιστών για αυτόν τον τρόπο λειτουργίας. Η ομάδα εκμεταλλεύτηκε τη σχετική σταθερότητα των διοικήσεων από τις οποίες προέρχονταν οι συντονιστές (11 στους 12 συντονιστές υπάγονταν σε διοικήσεις που είχαν ήδη συμμετάσχει στην πρώτη Ευρωπαϊκή Εβδομάδα). Επίσης, διαπιστώθηκε η αντιστοιχία μεταξύ των δομών στις οποίες υπάγονταν οι συντονιστές (αρχές υγείας ή δομές συντονισμού των κρατών μελών) και του θέματος της πρόληψης. Έτσι, το συντονιστικό δίκτυο που δημιουργήθηκε παρουσίαζε ισχυρή θεσμική συνοχή, η οποία αναγνωρίστηκε από πολλούς ως πλεονέκτημα για την προετοιμασία και την πραγματοποίηση της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας.

III.1.2. Εθνικό επίπεδο

19. Η τεχνική έκθεση αξιολόγησης παρουσιάζει με συνθετικό τρόπο, ανά κράτος μέλος, τους στόχους και τις μεθόδους εργασίας που υιοθετήθηκαν κατά τη διάρκεια της ΕΕΠΤ καθώς και τις προοπτικές που προβλέπονται και σειρά στοιχείων που έχουν διασταυρωθεί. Παρ' όλο που οι θεωρητικές προσεγγίσεις, οι πρακτικές και τα τεχνικά και οικονομικά μέσα μπορεί να παρουσιάζουν ορισμένες διαφορές μεταξύ των 12 κρατών μελών, οι απόψεις που συγκεντρώθηκαν υπογραμμίζουν ότι η Εβδομάδα επέτρεψε την επιβεβαίωση της σημασίας της πρωτοβάθμιας πρόληψης στον τομέα της μείωσης της ζήτησης ναρκωτικών και ότι παρέσχε την ευκαιρία πειραματισμού καθώς και προώθησης, επανέναρξης και ενίσχυσης της συζήτησης και των πρακτικών πρωτοβάθμιας πρόληψης.
20. Η εξέταση των προγραμμάτων δραστηριοτήτων που πραγματοποιήθηκαν από κάθε κράτος μέλος επιτρέπει να εντοπιστούν ορισμένες κοινές τάσεις, όπως η έμφαση που δόθηκε σε μια "θετική" προσέγγιση στην πρόληψη, στις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο καθώς και στη σημασία που δόθηκε στη διεπιστημονική προσέγγιση, στην ανάπτυξη συνεργασίας σε όλα τα επίπεδα και στη συμμετοχή των μέσων ενημέρωσης. Επίσης, είχαν προγραμματιστεί ορισμένες διακρατικές συνεργασίες, πράγμα που ανταποκρινόταν ιδιαίτερα στον προσορισμό της Εβδομάδας να συμβάλει στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής συνεργασίας με στόχο την καταπολέμηση της τοξικομανίας.
21. Η συνθετική παρουσίαση των εθνικών προγραμμάτων, η οποία πραγματοποιήθηκε από την Επιτροπή και διανεμήθηκε κατά τη διάρκεια της ΕΕΠΤ, επιτρέπει να μετρηθούν οι πολυάριθμες προκλήσεις που θέτει ένα σχέδιο τέτοιου είδους: πολιτικές προκλήσεις, ιδίως εξαιτίας της συμμετοχής των υπουργείων υγείας (υπεύθυνοι της οργάνωσης της Εβδομάδας στα περισσότερα κράτη μέλη) και άλλων υπουργείων (πολιτισμού, παιδείας, αθλητισμού, κοινωνικών υποθέσεων, εξωτερικών, δικαιοσύνης, εσωτερικών, οικονομικών) και της συμμετοχής των φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης (Länder, περιφέρειες, νομοί, πόλεις και δήμοι)· δημοσιονομικές προκλήσεις σε εθνικό επίπεδο· κοινωνικές προκλήσεις εξαιτίας του καθορισμού διαφορετικών ομάδων στόχων για τις διάφορες ενέργειες: ευρύ κοινό, γονείς, νέοι, επαγγελματίες και της κινητοποίησης ευρέος φάσματος παραγόντων καθώς και της προσφυγής σε φάσμα δραστηριοτήτων που κυμαίνονταν από τις πιο κλασικές (συνέδρια, κατάρτιση) έως τις πιο καινοτόμες (χορός, γκράφιτι, θέατρο, αθλητικές εκδηλώσεις). Το εκπαιδευτικό περιβάλλον φαίνεται ότι είναι ένας από τους μεγάλους αποδέκτες των ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν στα κράτη μέλη. Η ανάλυση των προγραμμάτων επιτρέπει να εντοπιστούν πραγματικές προσπάθειες που καταβλήθηκαν με στόχο να χρησιμοποιηθεί η Εβδομάδα για να προσεγγισθούν οι νέοι στο περιβάλλον τους.

III.1.3. Περιφερειακό και τοπικό επίπεδο

22. Η επίτευξη του στόχου της Εβδομάδας, η πρωτοβάθμια πρόληψη, αναλήφθηκε κατά προτεραιότητα από τους υπευθύνους προώθησης των ενεργειών, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν σε μεγάλο βαθμό τον εκπαιδευτικό τομέα και σε μικρότερο βαθμό τον κοινωνικό τομέα και τον τομέα που αφορά ειδικά τα ναρκωτικά. Οι απόψεις που συγκεντρώθηκαν επιβεβαιώνουν ότι η ευρωπαϊκή διάσταση της ΕΕΠΤ αποτέλεσε σημαντικό στοιχείο της δέσμευσής τους σε μια ενέργεια. Η Εβδομάδα αποτέλεσε για πολλούς την πρώτη πραγματική εμπειρία πρωτοβουλίας που πραγματοποιήθηκε σε ευρωπαϊκό επίπεδο ή που επέτρεψε να γίνει αντιληπτό το ενδιαφέρον της. Ορισμένοι επιτόπιοι παράγοντες υπογραμμίζουν επίσης ότι η Εβδομάδα επέτρεψε να επαναδραστηριοποιηθούν οι δυναμικές και η εταιρική σχέση σε τοπικό επίπεδο.

23. Οι επιτόπιοι παράγοντες ενδιαφέρονται να αποτελούν οι Ευρωπαϊκές Εβδομάδες ευκαιρίες προβολής των πρωτοβουλιών που αναλαμβάνουν μακροπρόθεσμα και να αξιοποιούνται οι δυνατότητες ανταλλαγής εμπειριών και ευρωπαϊκής συνεργασίας γύρω από ένα κοινό σχέδιο. Οι εκτιμήσεις αυτές δείχνουν το ενδιαφέρον της ΕΕΠΤ ως παιδαγωγικού "εργαλείου" για την Ευρώπη. Παρά το μικρό αριθμό ενεργειών ευρωπαϊκού επιπέδου που δρομολόγησαν τα κράτη μέλη, από την αξιολόγηση προκύπτει ότι η ΕΕΠΤ διευκολύνει τους παρεμβαίνοντες να συνειδητοποιήσουν το ενδιαφέρον και τις δυνατότητες συνεργασίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με στόχο τη βελτίωση των πρακτικών πρόληψης μακροπρόθεσμα, πράγμα που παραπέμπει στον κεντρικό στόχο της εκδήλωσης που όρισε το Συμβούλιο.
24. Το παρακάτω σχήμα διασαφηνίζει τα κυκλώματα πληροφόρησης που χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια της ΕΕΠΤ. Η δημιουργία ενός κέντρου αναδιανομής, με τις εθνικές συντονιστικές επιτροπές, διευκόλυνε τις μεταφορές πληροφοριών και κατέστησε δυνατό να προσηλωθεί η Ευρωπαϊκή Εβδομάδα στο τοπικό επίπεδο. Ελλείψει μιας τέτοιας διάρθρωσης, κατά τη διάρκεια της πρώτης Εβδομάδας που πραγματοποιήθηκε το 1992, στα κράτη μέλη οργανώθηκαν λίγες αποκεντρωμένες δραστηριότητες.

Κοινοτικό επίπεδο

Μία ομάδα συντονισμού της Εβδομάδας: 12 εθνικοί συντονιστές και 3 αντιπρόσωποι της Επιτροπής. **Ρόλος:** καθορισμός των μεγάλων αξόνων της ενέργειας, κατάρτιση σχεδίων κοινοτικής διάστασης, κατάρτιση του πλαισίου κοινοτικής αξιολόγησης.

Εθνικό επίπεδο

Δώδεκα εθνικές συντονιστικές επιτροπές: απαρτίζονται από αντιπροσώπους των εθνικών αρχών και από περιφερειακούς εμπειρογνώμονες του τομέα της πρόληψης της τοξικομανίας, που συνεδριάζουν υπό την προεδρία του εθνικού συντονιστή. **Ρόλος:** ενημέρωση των επιτόπιων παραγόντων που ενεργούν σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, κατάρτιση εθνικού προγράμματος δράσης, παρακολούθηση του εθνικού προγράμματος, σύνθεση των τοπικών αξιολογήσεων.

Περιφερειακό και τοπικό επίπεδο

Επιτόπιοι παράγοντες: Πάνω από 1.500 ενώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, δημόσιες και ιδιωτικές οργανώσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται στην πρόληψη της τοξικομανίας. **Ρόλος:** κατάρτιση και εφαρμογή σχεδίων ευαισθητοποίησης του κοινού και προαγωγής της υγείας σε συνδυασμό με την προβληματική της πρόληψης της τοξικομανίας, αξιολόγηση του αντίκτυπου των ενεργειών που πραγματοποιούνται.

III.2. Ανάλυση με βάση το είδος των κοινοτικών πρωτοβουλιών

25. Εκτός από τη διάθεση υλικού επικοινωνίας σχετικά με την Ευρωπαϊκή Εβδομάδα (σημαίες, τηλεοπτικές διαφημίσεις, αφίσες, φάκελοι τύπου, έγγραφα σύνθεσης, σηματοκία), η Επιτροπή επέλεξε τέσσερις διακρατικές πρωτοβουλίες που ανταποκρίνονται με συμπληρωματικό τρόπο στους στόχους ενίσχυσης της

συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και ευαισθητοποίησης του ευρωπαϊκού κοινού:

III.2.1. Το συνέδριο του Άαχεν

26. Η Επιτροπή υποστήριξε τη διοργάνωση από τις γερμανικές αρχές του διεθνούς συνεδρίου έναρξης της Εβδομάδας. Στο συνέδριο με θέμα την πρωτοβάθμια πρόληψη της τοξικομανίας συμμετείχαν 500 άτομα από τα κράτη μέλη. Ο επιδιωκόμενος στόχος ήταν η υποκίνηση ανταλλαγών πληροφοριών και εμπειριών μεταξύ των επιτόπιων παραγόντων, των εμπειρογνομόνων και των υπευθύνων λήψης αποφάσεων σχετικά με θέματα που είχαν εντοπιστεί μαζί με όλους τους συντονιστές ως ιδιαίτερα σημαντικά:

- η αξιολόγηση των ενεργειών πρόληψης της τοξικομανίας·
- η πρόληψη της τοξικομανίας στο σχολείο·
- η πρόληψη της τοξικομανίας στην οικογένεια·
- οι προσεγγίσεις ανά ομάδες συνομηλίκων·
- η δυσκολία προσέγγισης των ομάδων στόχων όσον αφορά την πρόληψη·
- τα δίκτυα για την πρόληψη της τοξικομανίας·
- οι μαζικές εκστρατείες πρόληψης της τοξικομανίας·
- η κατάρτιση των επαγγελματιών στην πρόληψη της τοξικομανίας·
- ο ρόλος των οπτικοακουστικών μέσων στην πρόληψη της τοξικομανίας.

27. Το συνέδριο του Άαχεν εντοπίστηκε από τη μεγάλη πλειονότητα των συντονιστών και από τους συμμετέχοντες ως μείζων κοινοτική ενέργεια. Την υιοθέτηση αυτής της άποψης προκάλεσαν κυρίως η μέθοδος της "συμμετοχικής" προετοιμασίας και τα θέματα που επιλέχθηκαν, που συνάδουν με τις προβληματικές της πρωτοβάθμιας πρόληψης. Γενικά, οι απόψεις που εκφράστηκαν για τα συνέδρια ή τις σημαντικότερες εκδηλώσεις της ΕΕΠΤ υπογραμμίζουν ότι αυτές οι διασκέψεις και εκδηλώσεις έπρεπε να έχουν σχεδιαστεί και συντονιστεί μεταξύ των κρατών μελών έτσι ώστε να ενισχύουν την προβολή της κοινοτικής ενέργειας, ο δε προγραμματισμός τους πρέπει να επιτρέπει τη μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή των ευρωπαίων επαγγελματιών. Η Επιτροπή εκμεταλλεύτηκε ευκαιρία που παρέσχε η διάσκεψη για να υποκινήσει την προσέγγιση των διακρατικών δικτύων που αναπτύσσουν δραστηριότητες στον τομέα της πρόληψης της τοξικομανίας μεταξύ τους, τα οποία παρουσίασαν από κοινού τις δραστηριότητές τους. Στόχος της πρωτοβουλίας αυτής ήταν να αρχίσει η ανάπτυξη μιας μακροπρόθεσμης συνεργασίας των εν λόγω δικτύων.

28. Προκειμένου να διευκολυνθεί η ενίσχυση της συνεργασίας με τις χώρες της Κεντρικής και της Ανατολικής Ευρώπης, στο πλαίσιο του περιφερειακού προγράμματος PHARE για την καταπολέμηση των ναρκωτικών, λήφθηκαν μέτρα για τη συμμετοχή των 11 δικαιούχων χωρών στην ΕΕΠΤ 94. Εκπρόσωποι των χωρών PHARE συμμετείχαν στο διεθνές συνέδριο εγκαινίασης της Εβδομάδας και στις χώρες αυτές οργανώθηκαν, με την ευκαιρία της Εβδομάδας, ορισμένες δραστηριότητες.

III.2.2. Η ραδιοφωνική εκστρατεία

29. Με βάση την εμπειρία του 1992, η Επιτροπή υποστήριξε μια ευρωπαϊκή ραδιοφωνική εκστρατεία πρόληψης της τοξικομανίας, η οποία βασιζόταν σε εταιρική σχέση μεταξύ των τηλεφωνικών γραμμών βοήθειας για τα ναρκωτικά στα κράτη μέλη και των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών ραδιοφωνικών σταθμών. Στόχος ήταν να προωθηθεί η ύπαρξη της Εβδομάδας, να ενημερωθούν οι ευρωπαίοι πολίτες σχετικά με τις τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας για τα ναρκωτικά και να

πραγματοποιηθεί συμβολή στην ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των δομών πρόληψης αυτής της κατηγορίας και ενός μέσου ενημέρωσης το οποίο είναι ιδιαίτερα προσφιλές στους νέους. Από τη αξιολόγηση αποδεικνύεται ότι η εκστρατεία υποστηρίχθηκε σε 19 τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας, που κατανέμονται σε 11 κράτη μέλη, συμμετείχαν 400 ραδιοφωνικοί σταθμοί. Στα κράτη μέλη μεταδόθηκαν 5.000 περίπου μηνύματα πρόληψης ενώ διανεμήθηκαν 1.500.000 φυλλάδια και υλικά πληροφόρησης και πρόληψης. Οι τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας που συμμετείχαν απάντησαν σε πάνω από 51.000 κλήσεις κατά τη διάρκεια της εκστρατείας, πράγμα που αντιπροσωπεύει αύξηση κατά έως και 300% για ορισμένες τηλεφωνικές γραμμές.

30. Αυτή η συντονισμένη και συνεκτική ενέργεια πρόληψης άνοιξε μακροπρόθεσμες προοπτικές: συμβολή στη νομιμοποίηση των τηλεφωνικών γραμμών βοήθειας στο πλαίσιο των μηχανισμών πρόληψης, συμβολή στην παροχή σε αυτές τις τηλεφωνικές γραμμές επαρκούς κύρους ώστε να αποτελέσουν αφορμή για κλήσεις και μετά την εκστρατεία, συμβολή στην εδραίωση ακόμη και στην προώθηση της ανάπτυξης αυτής της δραστηριότητας (με την ευκαιρία αυτής της Εβδομάδας δοκιμάστηκαν τρεις νέες τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας). Παράλληλα, η Επιτροπή υποστήριξε την εκπόνηση και τη διάδοση ενός CD για την προώθηση της Εβδομάδας. Αυτός ο δίσκος με επιλογή τραγουδιών που αρέσουν στους νέους περιελάμβανε πληροφορίες σχετικά με τις τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας που υπάρχουν στα κράτη μέλη και πωλήθηκε την 1η Ιανουαρίου 1995 σε 44.000 αντίτυπα υπέρ του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος Τηλεφωνικών Γραμμών Βοήθειας (FESAT). Στόχος ήταν να καλυφθεί - μέσω τηλεοπτικής εκστρατείας που οργάνωσε και χρηματοδότησε εταιρεία παραγωγής - ορισμένη κατηγορία νέων, με την εξασφάλιση της προώθησης μηνυμάτων πρόληψης από αστέρες του θεάματος και με την προώθηση θετικής εναλλακτικής λύσης στη χρήση ναρκωτικών ("High on danse").
31. Σε οικονομικό επίπεδο, για κάθε ECU που επένδυσε η Επιτροπή, το πρόγραμμα παρήγαγε 6,4 ECU που επενδύθηκαν από τα διάφορα μέσα ενημέρωσης και τους διάφορους εταίρους αυτής της πρωτοβουλίας. Όσον αφορά τη συμμετοχή των μέσων ενημέρωσης, από την αξιολόγηση της εκστρατείας⁶ διαφαίνεται ότι μια από τις προκλήσεις ήταν ο συνδυασμός μηνυμάτων πρόληψης και παραπομπής στις τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας. Η τηλεόραση συμμετείχε με διαφορετικό τρόπο σε κάθε κράτος μέλος. Το τηλεοπτικό δίκτυο MTV - Europe συνεργάστηκε σε αυτή την εκστρατεία ευαισθητοποίησης από τα μέσα ενημέρωσης (ρεπορτάζ, διάδοση του CD, teletext με τους αριθμούς κλήσης των τηλεφωνικών γραμμών βοήθειας που συμμετέχουν στην εκστρατεία στα κράτη μέλη κατά τη διάρκεια της Εβδομάδας και μετά την ολοκλήρωσή της).
32. Οι βελτιώσεις που πρέπει να πραγματοποιηθούν στις μελλοντικές εκστρατείες αυτού του είδους συνίστανται κυρίως στην ενίσχυση της συνέργειας με τα εθνικά προγράμματα, με την πρόβλεψη της στενότερης συμμετοχής των συντονιστών στην υλοποίηση της Εβδομάδας, καθώς και στην περαιτέρω ενίσχυση της ευρωπαϊκής διάστασης της εκστρατείας για όλους τους παράγοντες που συμμετέχουν.

III.2.3. Οι πρώτες συναντήσεις με θέμα "Ναρκωτικά και εικόνες"

33. Στο πλαίσιο σχεδίου που προσανατολιζόταν στα οπτικοακουστικά μέσα ως μέσα πρόληψης, η Επιτροπή υποστήριξε την εκπόνηση και τη διάδοση του πρώτου ευρωπαϊκού καταλόγου ταινιών και βιντεογραφημάτων σχετικά με την πρόληψη της

⁶ Βλ. τελική έκθεση 94CVVF1-201-0 σχετικά με την αξιολόγηση της ευρωπαϊκής εκστρατείας ευαισθητοποίησης - BSS-1994

τοξικομανίας και την παραγωγή μιας βιντεοταινίας που παρουσιάζει τους κυριότερους άξονες των τηλεοπτικών εκστρατειών πρόληψης που διεξάγονται στα κράτη μέλη. Στόχος ήταν να παρασχεθεί ένα μέσο υποστήριξης της ανάλυσης αυτών των εκστρατειών και να προκληθεί ένας συγκριτικός και παιδαγωγικός προβληματισμός σχετικά με αυτό το θέμα.

34. Η ομάδα συντονιστών συμμετείχε δραστήρια στο σχεδιασμό των εργαλείων αυτών, τα οποία διαμενήθηκαν στα κράτη μέλη και προωθήθηκαν κατά το συνέδριο του Άαχεν. Η τεχνική αξιολόγηση αναλύει τις μεσοπρόθεσμες προοπτικές του δικτύου εργασίας που δημιουργήθηκε με την ευκαιρία αυτής της παραγωγής, συνδυάζοντας έναν προβληματισμό σχετικά με τη θέση της εικόνας στις στρατηγικές πρόληψης στην Ευρώπη και με την παραγωγή εγγράφων που μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες των τοπικών παραγόντων. Πράγματι, η πρωτοβουλία αυτή αντιστοιχεί σε ένα πιθανό μοντέλο ανάπτυξης ευρωπαϊκών δικτύων:

- θέμα που συνδέεται με την πρωτοβάθμια πρόληψη και προβάλλεται από μια δομή που έχει πείρα στον τομέα των ναρκωτικών·
- σημαντική υποστήριξη αυτής της δομής από ένα κράτος μέλος·
- συγκέντρωση ισοδύναμων γνώσεων σε κάθε κράτος μέλος για την επίτευξη πολλαπλασιαστικού αποτελέσματος·
- καθορισμός μεσοπρόθεσμων στόχων σε ευρωπαϊκό επίπεδο με τη χρησιμοποίηση της Εβδομάδας ως κατ' εξοχήν στιγμή προβληματισμού ή παραγωγής.

35. Πρέπει να σημειωθεί ότι με την υποστήριξη της Επιτροπής ο κατάλογος ενημερώνεται και συμπληρώνεται - κυρίως προκειμένου να καλύψει τα τρία νέα κράτη μέλη - και παράλληλα πραγματοποιείται μια αξιολόγηση των τρόπων διάρθρωσης ενός ευρωπαϊκού δικτύου με βάση τα οπτικοακουστικά μέσα πρόληψης της τοξικομανίας.

III.3. Αντίκτυπος της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας στους ευρωπαίους πολίτες

36. Η δεύτερη Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Πρόληψης της Τοξικομανίας επέτρεψε την κατάρτιση ενός μεθοδολογικού πλαισίου για την υποστήριξη της ταυτόχρονης ή της συντονισμένης εφαρμογής ενεργειών πρόληψης της τοξικομανίας σε επίπεδο Ένωσης. Η Εβδομάδα αυτή συνέβαλε στον καλύτερο εντοπισμό του ρόλου που μπορεί να διαδραματίσει η Κοινότητα στον τομέα αυτό. Οι πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν επιβεβαιώνουν την εμβέλεια αυτής της Εβδομάδας όσον αφορά τον αριθμό και την ποικιλία των ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν, το επίπεδο δέσμευσης των κρατών μελών και των παρεμβαινόντων καθώς και τους καλυφθένες πληθυσμούς.

37. Ωστόσο, τα στοιχεία αυτά δεν επιτρέπουν να μετρηθεί ο πραγματικός αντίκτυπος της εκδήλωσης στους ευρωπαίους πολίτες. Όσον αφορά την αξιολόγηση των αλλαγών της συμπεριφοράς μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα που επιδιώχθηκαν μέσω των εκστρατειών πρόληψης, οι ειδικοί συμφωνούν ότι δεν υπάρχουν αξιόπιστες μεθοδολογίες αξιολόγησης. Πρέπει να σημειωθεί ο ρόλος που μπορεί να διαδραματίσει το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΙΝΤ) στον τομέα αυτό: το πρώτο του τριετές πρόγραμμα εργασίας προβλέπει ειδικότερα την κινητοποίηση του κεφαλαίου και των δικτύων εργασίας των δύο ΕΕΠΤ για τη δημιουργία ενός συστήματος πληροφόρησης που θα αφορά κυρίως την επιστημονική αξιολόγηση των ενεργειών πρόληψης.

38. Στο πλαίσιο της τακτικής παρακολούθησης της νοοτροπίας και της γνώμης των πολιτών σχετικά με τις μαστιγες καρκίνος, AIDS και τοξικομανία⁷, η Επιτροπή ανέθεσε στη συνέχεια την πραγματοποίηση δημοσκοπήσης σχετικά με τα ναρκωτικά. Παρ' όλο που δεν μπορούσε να παρέχει πληροφορίες που να αφορούν άμεσα την ΕΕΠΤ, η δημοσκόπηση παρουσιάζει μια πρόσφατη φωτογραφία της ευρωπαϊκής γνώμης σχετικά με τα παρακάτω έξι θέματα: νοοτροπίες απέναντι στους ναρκωμανείς και τα ναρκωτικά, αιτίες χρήσης ναρκωτικών, γνώση και δυνατότητα προμήθειας των διάφορων ναρκωτικών, προτεραιότητες στον τομέα της καταπολέμησης των ναρκωτικών, γνώμες σχετικά με τη θεραπεία της τοξικομανίας, γνώμες σχετικά με την ανίχνευση της χρήσης ναρκωτικών με εξετάσεις ούρων. Η έκθεση επιβεβαιώνει, όσον αφορά τα περισσότερα θέματα, τις τάσεις που είχαν εξαχθεί από τις προηγούμενες έρευνες του Ευρωβαρομέτρου. Μια λεπτομερής ανάλυση είναι υπό δημοσίευση.
39. Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν μέσω αυτών των δημοσκοπήσεων αντανakλούν τις απόψεις των Ευρωπαίων και θα αποτελέσουν μεσοπρόθεσμα και σε τακτική βάση πολύτιμη πηγή πληροφοριών σχετικά με την εξέλιξη της νοοτροπίας και της συμπεριφοράς των Ευρωπαίων απέναντι στα ναρκωτικά.

IV. ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΤΗΣ ΕΕΠΤ

40. Παρά το γεγονός ότι είναι δύσκολο να πραγματοποιηθεί μια απόλυτη εκτίμηση, από τις διαθέσιμες πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν στα κράτη μέλη συνάγεται ότι ο αριθμός των τοξικομανών αυξάνεται. Για το λόγο αυτό πρέπει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες σε όλα τα μέτωπα που διεξάγεται ο αγώνας κατά των ναρκωτικών. Όσον αφορά τους νέους, προτεραιότητα έχει η πρωτοβάθμια πρόληψη της τοξικομανίας.
41. Η διοργάνωση νέων Ευρωπαϊκών Εβδομάδων Πρόληψης της Τοξικομανίας, με βάση την πείρα που έχει αποκτηθεί, είναι μια από τις ενέργειες που συνιστά τόσο η Επιτροπή όσο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο⁸ και το Συμβούλιο⁹ στο πλαίσιο του πρώτου κοινοτικού προγράμματος δράσης για την πρόληψη της τοξικομανίας¹⁰. Η Επιτροπή θα πρέπει να εξασφαλίσει την εφαρμογή του, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη και επικουρούμενη από την επιτροπή που θα συσταθεί με την απόφαση σχετικά με το πρόγραμμα.
42. Η παρούσα έκθεση παρέχει μια βάση προβληματισμού και προσανατολισμού για τη διοργάνωση των μελλοντικών Εβδομάδων. Παρ' όλο που η αρχή της επανάληψης της Εβδομάδας υποστηρίχθηκε από όλους τους παράγοντες της ΕΕΠΤ 94, από την τεχνική αξιολόγηση διαφαίνεται ότι το επίπεδο δέσμευσής τους θα εξαρτάται από τις μεθοδολογικές, οργανωτικές και εννοιολογικές επιλογές που θα

⁷ Η δημοσκόπηση αυτή αποτελεί τη συνέχεια τριών άλλων ερευνών που πραγματοποιήθηκαν το 1989, το 1990 και το 1992 σχετικά με τις αντιλήψεις τις νοοτροπίες και τις γνώμες των Ευρωπαίων για τα ναρκωτικά (Ινστιτούτο Υγιεινής και Επιδημιολογίας (1992) και INRA (1990 και 1991)). Η δημοσκόπηση πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο δύο διαδοχικών ερευνών του Ευρωβαρομέτρου 43.0-43.1, μεταξύ Μαρτίου και Μαΐου 1995, ταυτόχρονα στις δεκαπέντε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δώδεκα ερωτήσεις με πολλαπλές απαντήσεις υποβλήθηκαν σε αντιπροσωπευτικό δείγμα του εθνικού πληθυσμού ηλικίας άνω των 15 ετών. Συνολικά, ερωτήθηκαν 18.500 περίπου άτομα. Στο δε δείγμα επικρατούσαν οι νέοι ηλικίας 15-24 ετών. Συνολικά, πραγματοποιήθηκαν 3.031 συνεντεύξεις νέων ηλικίας 15-24 ετών.

⁸ Γνώμη σε πρώτη ανάγνωση της 20/9/1995

⁹ Συμβούλιο των υπουργών Υγείας της 2/6/1995

¹⁰ COM(94)223 τελικό της 21/6/1994

πραγματοποιηθούν σε επίπεδο Ένωσης. Η Επιτροπή θα υποβάλει σε εύθετο χρόνο σχέδιο των μέτρων που πρέπει να ληφθούν με βάση τα παρακάτω στοιχεία:

43. Η περιοδικότητα που συνιστάται από την πλειονότητα των συμμετεχόντων στην αξιολόγηση της ΕΕΠΤ 94 είναι 3 έτη, με προγραμματισμό πολλών διαδοχικών Εβδομάδων. Η Επιτροπή εκτιμά επίσης ότι ένα μεσοδιάστημα 3 ετών θα επιτρέπει να προετοιμαστεί σωστά η ενέργεια και να συνεκτιμηθούν οι δημοσιονομικές συνέπειες. Η απόφαση σχετικά με την ημερομηνία και τις λεπτομέρειες της διοργάνωσης της προσεχούς ΕΕΠΤ πρόκειται να ληφθεί μετά την έγκριση της απόφασης σχετικά με το προαναφερθέν πρόγραμμα κοινοτικής δράσης.
44. Το ζήτημα της περιοδικότητας της Εβδομάδας συνδέθηκε συχνά με προβληματισμό σχετικά με το θέμα της. Η Επιτροπή εκτιμά ότι οι Εβδομάδες πρέπει να συμβάλουν στη βελτίωση της συνεργασίας στην Ευρώπη και στην Ευρώπη των πολιτών στον τομέα της δημόσιας υγείας. Έτσι, οι ΕΕΠΤ θα πρέπει να προσηλωθούν στις στρατηγικές πρόληψης της τοξικομανίας που χαράσσονται μακροπρόθεσμα και να συμβάλουν στην προώθηση των ορθών πρακτικών και στη διάδοση των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται στην Κοινότητα. Η Εβδομάδα θα μπορούσε να αφιερωθεί σε ειδικά θέματα ή στόχους, που θα μπορούσαν να εντοπιστούν σε συνδυασμό με τις προτεραιότητες του προγράμματος για την πρόληψη της τοξικομανίας.
45. Όσον αφορά τις ενέργειες που υποστηρίζονται οικονομικά από την Κοινότητα, θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στην τιμή της κοινοτικής προστιθέμενης αξίας τους (διάδοση των πληροφοριών και των εμπειριών, παρέμβαση των ευρωπαϊκών δικτύων, σχέδια με ευρωπαϊκή διάσταση).
46. Όσον αφορά την οργανωτική δομή της Εβδομάδας, από την αξιολόγηση συνάγεται η καταλληλότητα της ευρωπαϊκής συντονιστικής ομάδας και των εθνικών συντονιστικών ομάδων. Ο ρόλος των συντονιστών ως διασυνδέσεων μεταξύ του εθνικού και του ευρωπαϊκού επιπέδου κρίνεται ουσιαστικός. Οι συντονιστές αυτοί αποτελούν ρυθμιστικούς παράγοντες που πρέπει να εξασφαλίζουν την αντιστοιχία μεταξύ των εθνικών και των ευρωπαϊκών στόχων και να καθιστούν αποτελεσματική την ένταξη των ευρωπαϊκών στόχων στα σχέδια που τους υποβάλλονται. Σε εύθετο χρόνο θα εξεταστεί εναλλακτική λύση: η επιτροπή που συστήνεται με την απόφαση σχετικά με το πρόγραμμα θα μπορεί να συνεδριάζει ως ομάδα συντονισμού της Εβδομάδας σε ευρωπαϊκό επίπεδο ή θα είναι δυνατόν να συγκροτηθεί ειδικά μια ομάδα συντονιστών με βάση το μοντέλο της ΕΕΠΤ 94.
47. Η αποστολή των εθνικών συντονιστικών επιτροπών πρέπει να είναι καθορισμένη ώστε να επιτρέπεται η προώθηση της Εβδομάδας σε εθνικό και τοπικό επίπεδο με τη διάδοση των στόχων της, των τρόπων και κριτηρίων συμμετοχής και υποστήριξης, η εξέταση και η προεπιλογή των σχεδίων με βάση τα κριτήρια που έχει καθορίσει η ευρωπαϊκή συντονιστική ομάδα όσον αφορά τα προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται, η παρακολούθηση της εφαρμογής τους και η συμμετοχή στην αξιολόγηση καθώς και η διάδοση υλικών.
48. Η υποκίνηση και η κινητοποίηση όλων των φορέων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία της Εβδομάδας. Η δέσμευση αυτή συνδέεται με το γενικότερο ζήτημα της ενημέρωσης των εθνικών αρχών, των παρεμβαλλόντων και του κοινού γενικά σχετικά με τις κοινοτικές δραστηριότητες στον εν λόγω τομέα. Εκτός από τις τρέχουσες δραστηριότητες πληροφόρησης σχετικά με τις κοινοτικές δραστηριότητες, πρέπει να χαραχθεί μια στρατηγική επικοινωνίας σε πολύ

υψηλότερο επίπεδο στο πλαίσιο της διαδικασίας οργάνωσης της Εβδομάδας, η οποία θα τοποθετήσει το γεγονός σε σχέση με το κοινοτικό πρόγραμμα πρόληψης, αφενός, και θα διαδώσει πρακτικές πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες σύναψης διακρατικών εταιρικών σχέσεων, αφετέρου.

49. Σύμφωνα με τις διατάξεις του κοινοτικού προγράμματος δράσης για την πρόληψη της τοξικομανίας σχετικά με τη διεθνή συνεργασία, κατά την προετοιμασία της επόμενης Εβδομάδας, η συνεργασία με τις τρίτες χώρες θα πρέπει να προβλεφθεί εγκαίρως.
50. Οι τρόποι αξιολόγησης της Εβδομάδας θα πρέπει επίσης να εξεταστούν σε πολύ υψηλότερο επίπεδο στο πλαίσιο της διαδικασίας οργάνωσης, και εάν χρειαστεί με την υποστήριξη του ΕΚΠΠΤ.
51. Οι οικονομικές διαδικασίες και οι λεπτομέρειες των συμβάσεων για την υποστήριξη των εθνικών προγραμμάτων θα πρέπει, στο πλαίσιο του σεβασμού των ισχυουσών νομοθεσιών, να συνεκτιμούν σε μεγαλύτερο βαθμό τις οργανωτικές ιδιαιτερότητες της Εβδομάδας.

V. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1: Η ΕΕΠΤ 1994 σε σχέση με τις δραστηριότητες της Επιτροπής στον τομέα αυτό: έκθεση εφαρμογής 1993-94

Στην εξεταζόμενη περίοδο, η κοινοτική παρέμβαση για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων που πραγματοποιήθηκαν στα κράτη μέλη χαρακτηρίζεται από ποιοτική και ποσοτική εξέλιξη. Η εν λόγω εξέλιξη προκύπτει κυρίως από την αξιολόγηση, που πραγματοποιήθηκε το 1991, των σχεδίων που υποστηρίχθηκαν από το 1988, πρώτο έτος κατά το οποίο διατέθηκε προϋπολογισμός για τον τομέα αυτό. Η εξέλιξη αυτή χαρακτηρίζεται από μια διάρθρωση, με βάση τα συμπεράσματα, τα ψηφίσματα και τις δηλώσεις του Συμβουλίου και των υπουργών Υγείας, των τομέων δραστηριότητας που μπορούν να χρηματοδοτούνται από την Κοινότητα: πληροφόρηση του κοινού και ορισμένων ομάδων στόχων, εκπαίδευση και κατάρτιση, μείωση των κινδύνων, πρόωξη ανίχνευση, κοινωνική και επαγγελματική επανένταξη, συλλογή δεδομένων, διαμόρφωση της έρευνας και διάδοση των αποτελεσμάτων της. Επίσης χαρακτηρίζεται από τη συστηματοποίηση της διευρωπαϊκής διάστασης των σχεδίων, με την υποστήριξη στη δημιουργία ευρωπαϊκών ή περιφερειακών διασυνοριακών δικτύων, στη διεύρυνσή τους και στα προγράμματά τους συντονισμένων δραστηριοτήτων. Η εξέλιξη αυτή αντανάκλα τη μέριμνα να αποφευχθεί ο υπέρμετρος επιμερισμός των δημοσιονομικών πόρων που διατίθενται για τις κοινοτικές ενέργειες σε αυτόν τον τομέα δραστηριότητας, με την ικανοποίηση των κριτηρίων επικουρικότητας και κοινοτικής υπεραξίας και με την εξασφάλιση βέλτιστης σχέσης κόστους/αποτελεσματικότητας. Η μακροπρόθεσμη αυτή προσέγγιση ευνοεί την ανάπτυξη σε διακρατική κλίμακα δραστηριοτήτων διαρκούς χαρακτήρα. Επίσης, παράγει ένα "ωστικό αποτέλεσμα" που ευνοεί τη διεύρυνση ή τη δημιουργία άλλων δικτύων. Η δυναμική αυτή επιτρέπει επίσης την ταχεία συνεκτίμηση, σε όλα τα καλυπτόμενα κράτη μέλη, των εξελίξεων του φαινομένου της τοξικομανίας (νέα ναρκωτικά, νέοι τρόποι χρήσης, κτλ.) και τη σχετική μεταφορά των ορθών πρακτικών. Η ΕΕΠΤ 1994 αξιοποίησε την πείρα ορισμένων δικτύων που συμμετείχαν στην εφαρμογή της. Επιπλέον, η Επιτροπή προώθησε, με την ευκαιρία της έναρξης της ΕΕΠΤ, τις ανταλλαγές πληροφοριών μεταξύ αυτών των δικτύων. Παράλληλα με την υποστήριξη των δικτύων, η Επιτροπή υποστήριξε τις ανταλλαγές εμπειριών, πληροφοριών και ορθών πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών καθώς και τις ενέργειες που συμβάλλουν στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών δομών και των ΜΚΟ. Όλα τα σχέδια που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή αποτέλεσαν το αντικείμενο προηγούμενης αξιολόγησης όσον αφορά την ανάληψη των κοινοτικών κονδυλίων. Σε αυτή τη μεταβατική περίοδο πριν από την έγκριση του πενταετούς κοινοτικού προγράμματος πρόληψης της τοξικομανίας, τα σχέδια επιλέγονται από την Επιτροπή με βάση αιτήσεις χρηματοδότησης που υποβάλλονται από τις οργανώσεις που εργάζονται στον τομέα της πρόληψης της τοξικομανίας και αξιολογούνται από τις υπηρεσίες της συναρτήσει των παρακάτω κριτηρίων:

- Το πρώτο κριτήριο συνίσταται στη μέτρηση της καταλληλότητας ενός σχεδίου στο γενικό πλαίσιο της κοινοτικής ενέργειας για την πρόληψη της τοξικομανίας. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε σε σχέδια σχετικά με την πληροφόρηση του κοινού και των νέων και με την κατάρτιση.
- Το δεύτερο κριτήριο αφορά τη συμμετοχή των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην προτεινόμενη ενέργεια. Δεν επιλέχθηκαν σχέδια που αφορούσαν μόνον ένα κράτος μέλος ή τρίτες χώρες. Η επιλογή αφορούσε σχέδια που παρείχαν κοινοτική προστιθέμενη αξία, ιδίως με τη συνεκτίμηση της κλίμακας της δραστηριότητας.
- Το τρίτο κριτήριο αφορά τη σαφήνεια και την ακρίβεια των δραστηριοτήτων που μια οργάνωση προβλέπει να εφαρμόσει κατά τη διάρκεια καθορισμένης περιόδου. Στόχος είναι να συγχρηματοδοτηθούν σχέδια και όχι να επιδοτηθούν οι δαπάνες δημιουργίας ή λειτουργίας των δομών. Επίσης συνεκτιμώνται η αξιολόγηση των ενεργειών που πραγματοποιούνται και η προβλεπόμενη παρακολούθηση.
- Το τελευταίο κριτήριο βασίζεται στην εκτίμηση της οικονομικής διάστασης των σχεδίων. Η Επιτροπή συμβάλλει στην οικονομική ενίσχυση σχεδίων, αλλά δεν μπορεί να εξασφαλίσει

τη συνολική τους χρηματοδότηση. Οι δημοσιονομικές προβλέψεις εξετάζονται με επιμελή και συγκριτικό τρόπο. Ιδιαίτερη προσοχή παρέχεται στα σχέδια που υποστηρίζονται από τις εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές.

Με βάση τις αιτήσεις που της υποβλήθηκαν, η Επιτροπή επεχείρησε να εξασφαλίσει κάποια ισορροπία στην κατανομή των κονδυλίων μεταξύ των κρατών μελών. Όλα τα κράτη μέλη συμμετείχαν στην εφαρμογή των σχεδίων και ειδικότερα στις δραστηριότητες των δικτύων. Στη βάση αυτή, για τα δύο έτη 1993 και 1994, από τις 242 αιτήσεις χρηματοδότησης που υποβλήθηκαν στην Επιτροπή, επιλέχθηκαν 41 αιτήσεις χρηματοδότησης συνολικού ύψους 3.884.149 ECU. Επιπλέον, για τη διοργάνωση της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Πρόληψης της Τοξικομανίας 1994 χρηματοδοτήθηκαν 32 σχέδια και/ή προγράμματα ενεργειών ύψους 2.921.547 ECU¹¹. Τα δημοσιονομικά στοιχεία είναι τα εξής: από το 1993 έως το 1994, η Επιτροπή υποστήριξε τις δραστηριότητες 7 δικτύων για επένδυση ύψους 1.440.028 ECU, ποσό που αντιπροσωπεύει το 37,7% του διαθέσιμου προϋπολογισμού εκτός ΕΕΠΤ. **Προϋπολογισμός 1993:** 3,3 εκατ. ECU: 29 συμβάσεις ύψους 2.597.424 ECU, δηλαδή 89.566,44 ECU κατά μέσο όρο ανά σύμβαση, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης σε 5 δίκτυα ύψους 603.060 ECU, ποσό που αντιπροσωπεύει το 23% των δαπανών του 1993 εκτός της ΕΕΠΤ. **Προϋπολογισμός 1994:** 3,3 εκατ. ECU: 12 συμβάσεις ύψους 1.286.725 ECU, δηλαδή 107.227 ECU κατά μέσο όρο ανά σύμβαση, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης σε 4 δίκτυα ύψους 836.968 ECU, ποσό που αντιπροσωπεύει το 65,05% των δαπανών 1994 εκτός της ΕΕΠΤ.

Παρακάτω υποβάλλονται, ανά τομέα δραστηριότητας, παραδειγματικές πρωτοβουλίες της κοινοτικής παρέμβασης από το 1993, που χαρακτηρίζονται από την εμβέλεια και τον αντίκτυπό τους:

Ευαισθητοποίηση του κοινού: Εκτός από τις ενέργειες που υποστηρίχθηκαν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Πρόληψης της Τοξικομανίας, σε αυτόν τον τομέα δραστηριότητας η Επιτροπή χρηματοδότησε δέκα σχέδια. Για παράδειγμα, η Επιτροπή υποστήριξε, κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, τα προγράμματα δράσης του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος Τηλεφωνικών Γραμμών Βοήθειας για τα ναρκωτικά, συμπεριλαμβανομένης της χορήγησης υποτροφιών σε επαγγελματίες που επιθυμούσαν να γνωρίσουν καλύτερα τους τρόπους παρέμβασης των συναδέλφων τους σε άλλα κράτη μέλη, την πραγματοποίηση ενεργειών κατάρτισης για νεοσυσταθείσες τηλεφωνικές γραμμές, ένα διακρατικό προβληματισμό σχετικά με την αξιολόγηση των τηλεφωνικών γραμμών καθώς και την παραγωγή εγγράφων αναφοράς στον τομέα της τηλεφωνικής βοήθειας. Το δίκτυο του Ιδρύματος συμμετείχε στη 2η ραδιοφωνική εκστρατεία πρόληψης που υποστήριξε η Επιτροπή κατά την ΕΕΠΤ 1994. Αυτή η δέσμευση απεικονίζει τις δυνατότητες σύνδεσης των Ευρωπαϊκών Εβδομάδων με τις ενέργειες πρωτοβάθμιας πρόληψης διαρκούς χαρακτήρα. Από το 1991, η Επιτροπή υποστήριξε τη δικτύωση αυτών των τηλεφωνικών γραμμών βοήθειας. Το περιεχόμενο, η μορφή και ο τρόπος διάδοσης των μηνυμάτων πρόληψης πρέπει να είναι προσαρμοσμένα στους επιδιωκόμενους στόχους. Προκειμένου να υποστηρίξει τις ανταλλαγές πληροφοριών και ορθών πρακτικών στον τομέα αυτό, η Επιτροπή συγχρηματοδότησε φάσμα σεμιναρίων σχετικά με τις καινοτόμες προσεγγίσεις στον τομέα της πρόληψης της τοξικομανίας, στις οποίες συμμετείχαν εμπειρογνώμονες από τη Γερμανία, την Ιταλία, την Ισπανία, τις Κάτω Χώρες και τη Γαλλία καθώς και από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, που πραγματοποιήθηκαν στο Ηνωμένο Βασίλειο. Τα σεμινάρια αυτά αποσκοπούσαν στην ανταλλαγή συγκεκριμένων πληροφοριών και ταυτόχρονα στην έναρξη μακροπρόθεσμης συνεργασίας.

Αγωγή σε θέματα υγείας: Η έννοια της αγωγής σε θέματα υγείας παραπέμπει σε σφαιρικές στρατηγικές που αποσκοπούν στην προώθηση υγιεινών τρόπων ζωής. Οι προτεινόμενες ενέργειες στο πλαίσιο του προγράμματος κοινοτικής δράσης στον τομέα της ενημέρωσης,

¹¹ Η αύξηση από τα 6,6 εκατ. ECU στα 6,8 εκατ. ECU στάθηκε δυνατή μέσω της διαδικασίας Bourlanges.

αγωγής και κατάρτισης σε θέματα υγείας¹² επιτίθονται στο πλαίσιο αυτής της γενικής προσέγγισης. Οι ειδικές παρεμβάσεις στην πρόληψη της τοξικομανίας στο σχολικό ή στο εξωσχολικό περιβάλλον που εμπλέκουν τους νέους, τους εκπαιδευτικούς, τους γονείς και όλους όσους διαδραματίζουν ρόλο στην εκπαίδευση συμπληρώνουν με θετικό τρόπο τις ενέργειες που πραγματοποιούνται σήμερα στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού. Η Επιτροπή υποστήριξε 3 σχέδια στον τομέα αυτό. Οι παρεμβαίνοντες στην τοξικομανία από τις περιοχές του Ρήνου, του Μεύση και του Μοξέλα δημιούργησαν δίκτυο από το 1986. Το 1993-1994, το δίκτυο αυτό διοργάνωσε, με τη συνδρομή της Επιτροπής, δύο θερινά πανεπιστήμια με θέμα την πρόληψη της τοξικομανίας στο σχολικό και εξωσχολικό περιβάλλον, τα οποία επέτρεψαν σε 100 εκπαιδευτικούς και κοινωνικούς λειτουργούς από τις εν λόγω περιοχές να αποκτήσουν τις θεωρητικές και τεχνικές βάσεις για το σχεδιασμό και την υλοποίηση συντονισμένων ενεργειών πρόληψης της τοξικομανίας που είναι προσαρμοσμένες στο κοινό στο οποίο απευθύνονται και συνενεκτιμούν τις καλύτερες πρακτικές που έχουν ήδη εφαρμοστεί. Επίσης προωθήθηκε η υλοποίηση κύκλων κατάρτισης στον τομέα της πρόληψης της τοξικομανίας που απευθύνονταν σε τοπικούς αιρετούς εκπροσώπους της περιοχής του Ρήνου, του Μεύση και του Μοξέλα. Το δίκτυο αυτό συμμετείχε δραστήρια στην ΕΕΠΤ 1994. Τα προβλήματα της τοξικομανίας δεν αναπτύσσονται κατ' ανάγκη στο σχολείο. Από τα τέλη της δεκαετίας του 1980 αναπτύσσεται μια μορφή παρέμβασης στον τομέα της πρόληψης της τοξικομανίας που χαρακτηρίζεται ως σφαιρική και κοινοτική παρέμβαση. Πρόκειται για τη δημιουργία, σε επίπεδο δήμων, δυναμικών υποστήριξης και παρακολούθησης των νέων που εμπλέκουν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό τους ίδιους τους νέους, τους γονείς, τους εκπαιδευτικούς, τους κοινωνικούς λειτουργούς καθώς και κάθε άτομο που ενδιαφέρεται να συμμετάσχει σε τοπικές στρατηγικές πρόληψης. Με βάση την πείρα που αποκομίστηκε στη γερμανόφωνη κοινότητα του Βελγίου στον τομέα της σφαιρικής και κοινοτικής προσέγγισης, στη Γερμανία, στην Πορτογαλία και στο Λουξεμβούργο δρομολογήθηκε φάσμα παρόμοιων δραστηριοτήτων. Επίσης, πρώην τοξικομανείς πραγματοποίησαν, με την υποστήριξη καλλιτεχνών και κοινωνικών λειτουργών, θεατρική περιοδία στην Ευρώπη με τίτλο "Νέοι της Ευρώπης σε κίνδυνο". Η ενέργεια αυτή επέτρεψε να αρχίσουν συζητήσεις στη Γαλλία, στο Βέλγιο, στη Γερμανία και στο Ηνωμένο Βασίλειο με τους εφήβους και τους νέους ενηλίκους από "μειονεκτούντα" περιβάλλοντα σχετικά με την τοξικομανία και τους σχετικούς κινδύνους. Η ενέργεια αυτή επέτρεψε επίσης στους νέους να έχουν πρόσβαση σε φάσμα μηνυμάτων που παρήγαγαν συνομήλικοί τους.

Κατάρτιση: Η αποτελεσματική εφαρμογή συντονισμένων ενεργειών πρόληψης της τοξικομανίας απαιτεί επαγγελματίες και/ή εθελοντές με κατάλληλη κατάρτιση. Η Επιτροπή υποστήριξε δέκα σχέδια στον τομέα αυτό, μεταξύ των οποίων τις δραστηριότητες μιας ομοσπονδίας (που συστάθηκε το 1991) 62 ιδρυμάτων του Βελγίου, της Ισπανίας, της Γαλλίας, της Ελλάδας, της Ιρλανδίας, της Ιταλίας, των Κάτω Χωρών, της Πορτογαλίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, τα οποία δεσμεύτηκαν στον τομέα της μείωσης της ζήτησης ναρκωτικών, με στόχο την προώθηση ανταλλαγών μεταξύ ιδρυμάτων και την πραγματοποίηση κατάρτισης με τη χρήση των δυνατοτήτων συγκατάρτισης των επαγγελματιών. Το 1994, με την υποστήριξη της Επιτροπής, πραγματοποιήθηκαν 80 περίοδοι πρακτικής άσκησης σε 44 ιδρύματα σε 9 κράτη μέλη από επαγγελματίες του κοινωνικού και του ιατρικού τομέα. Συμπληρωματικά, στην Πορτογαλία διοργανώθηκε ένα θερινό πανεπιστήμιο με θέμα "Πρόληψη της τοξικομανίας και επιταγές της δημόσιας υγείας: ποιες είναι οι απαντήσεις;" στο οποίο συμμετείχαν 100 επαγγελματίες. Οι επαγγελματίες του σωφρονιστικού τομέα αντιμετωπίζουν μεγάλο τοξικομανή πληθυσμό στα κράτη μέλη της Ένωσης και ενδιαφέρονται ιδιαίτερα να επωφεληθούν από συμπληρωματική κατάρτιση που να τους επιτρέπει μια προσέγγιση που να είναι προσαρμοσμένη στο κοινό αυτό. Η Επιτροπή

¹² COM(94) 202 τελικό της 1ης Ιουνίου 1994
COM(95) 138 τελικό της 18ης Απριλίου 1995

υποστήριξε κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου την ενίσχυση ενός δικτύου επαγγελματιών του σακχρονιστικού τομέα που εργάζονται εντός και εκτός των σχετικών ιδρυμάτων από το Βέλγιο, τη Γαλλία (Λορραίνη), το Λουξεμβούργο, τη Γερμανία (Σάρρη) και τις Κάτω Χώρες (Λιμβούργο). Το σχέδιο αιτού αποσκοπούσε στην ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με τις πρακτικές που εφαρμόζονται στους διάφορους χώρους φυλάκισης μέσω περιόδων πρακτικής άσκησης, οι οποίες επέτρεπαν, εφόσον υπήρχε ανάγκη, τη μεταφορά των πρακτικών.

Μείωση των κινδύνων: Οι τοξικομανείς αποτελούν έναν πληθυσμό που είναι δύσκολο να προσεγγιστεί με τα κλασικά συστήματα πληροφόρησης και πρόληψης. Ωστόσο, ταυτόχρονα αποτελούν ένα κοινό με προτεραιότητα για τις στρατηγικές πρόληψης, καθώς οι κίνδυνοι για την υγεία που προκύπτουν από τη χρήση ναρκωτικών είναι σημαντικοί. Σε συμπλήρωμα των δραστηριοτήτων που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος "Η Ευρώπη κατά του AIDS", κατά την εξεταζόμενη περίοδο στον τομέα αυτό υποστηρίχθηκαν τέσσερα σχέδια. Ειδικότερα, με πρωτοβουλία ολλανδικής οργάνωσης, πραγματοποιήθηκε ένα δοκιμαστικό σχέδιο, στο πλαίσιο μιας δυναμικής διακρατικού δικτύου, σε έξι κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Κάτω Χώρες, Γαλλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ισπανία, Γερμανία και Βέλγιο). Το σχέδιο αυτό αποσκοπεί στην κατάρτιση επαγγελματιών και τοξικομανών στον τομέα της πρόληψης των κινδύνων για την υγεία που περιλαμβάνει η χρήση ναρκωτικών, ιδίως της μόλυνσης από τον VIH, καθώς και στην παραγωγή ενημερωτικών υλικών σχετικά με τα προβλήματα που συνδέονται με τη χρήση ναρκωτικών, τους τρόπους χρήσης των ναρκωτικών ήσσονος κινδύνου καθώς και πληροφοριών σχετικά με τις δυνατότητες μέριμνας και περίθαλψης στα διάφορα κράτη μέλη.

Πρώρη ανίχνευση και παρακολούθηση: Σε απάντηση στην πρόσκληση του Συμβουλίου και των υπουργών Υγείας που συνέρχονται στα πλαίσια του Συμβουλίου της 16ης Μαΐου 1989¹³, η Επιτροπή υποστήριξε μια πρότυπη μελέτη που πραγματοποιήθηκε από ένα ισπανικό ερευνητικό κέντρο με στόχο την εξέταση της αξιοπιστίας των δοκιμασιών ανίχνευσης ναρκωτικών στα υγρά του σώματος, στην οποία συμμετείχαν 195 εργαστήρια από όλα τα κράτη μέλη¹⁴.

Κοινωνική και επαγγελματική επανένταξη:

Οι τοξικομανείς είναι περιθωριοποιημένοι εξαιτίας της εξάρτησής τους. Ύστερα από μια δύσκολη αποτοξίνωση και επανεκπαίδευση σε μια ζωή χωρίς ναρκωτικά, πρέπει να επανενταχθούν στην κοινωνία, και οι κίνδυνοι υποτροπής είναι σημαντικοί. Η Επιτροπή υποστήριξε την πρότυπη πρωτοβουλία στον τομέα αυτό που αποσκοπούσε στη συμμετοχή των ατόμων που έχουν απαλλαγεί από την εξάρτηση στα ναρκωτικά σε αθλητική κατάρτιση. Το σχέδιο περιελάμβανε επιπλέον σειρά περιόδων κατάρτισης σε τεχνικές των επικίνδυνων αθλημάτων, η οποία απευθυνόταν σε κοινωνικούς λειτουργούς του τομέα της πρόληψης της τοξικομανίας στη Γαλλία, στο Βέλγιο και στη Γερμανία.

Συλλογή δεδομένων: Προκειμένου να παρασχεθεί απτή βάση για το σχεδιασμό ενεργειών πρόληψης, είναι σημαντικό να υπάρχουν αξιόπιστες και ακριβείς πληροφορίες σχετικά με το φαινόμενο των ναρκωτικών. Η Επιτροπή υποστήριξε ιδιαίτερα τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Κέντρου Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας, το πρώτο τριετές πρόγραμμα εργασίας του οποίου αφιερώνεται στη ζήτηση και στη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών. Παράλληλα, η Επιτροπή υποστήριξε έξι σχέδια στον τομέα αυτό κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, μεταξύ των οποίων: μια επανεξέταση των νομοθετικών και κανονιστικών πλαισίων και των πρακτικών χρήσης της μεθαδόνης στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία πραγματοποιήθηκε από ένα ερευνητικό κέντρο, με στόχο να διαμορφωθεί μια εικόνα της κατάστασης, η οποία θα είναι χρήσιμη στους υπευθύνους λήψης

¹³ Συμπεράσματα του Συμβουλίου και των Υπουργών Υγείας των κρατών μελών οι οποίοι συνέρχονται στα πλαίσια του Συμβουλίου της 16ης Μαΐου 1989 για την αξιοπιστία των αναλύσεων υγρών του σώματος προς διαπίστωση τυχόν χρήσης ναρκωτικών (EE C 185 της 22.7.1989, σ.2)

¹⁴ των οποίων τα συμπεράσματα περιλαμβάνονται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με τις αναλύσεις για την ανίχνευση της χρήσης ναρκωτικών SEC(95) 667

πολιτικών αποφάσεων και στους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών· μια καταγραφή της κατάστασης όσον αφορά την προβληματική της τοξικομανίας στα σωφρονιστικά ιδρύματα που αποτελεί συνέχεια στο ψήφισμα του Συμβουλίου της 11ης Νοεμβρίου 1991¹⁵, η οποία χρησίμευσε ως βάση για τη διοργάνωση το Μάρτιο του 1994 στην Αθήνα ενός διεθνούς συνεδρίου με τη συνδρομή της Ομάδας Pompidou. Μετά το συνέδριο αυτό, οι 500 συμμετέχοντες, μεταξύ των οποίων οι εκπρόσωποι των κρατών μελών, διατύπωσαν σειρά συστάσεων σχετικά με τη μέριμνα των κρατούμενων τοξικομανών.

Διαμόρφωση της έρευνας, διάδοση των αποτελεσμάτων: Όπως και η συλλογή δεδομένων, έτσι και η διάδοση των αποτελεσμάτων της έρευνας αποτελεί απαραίτητο στοιχείο για τη χάραξη στρατηγικών πρόληψης της τοξικομανίας. Κατά τη διάρκεια της εξεταζόμενης περιόδου, η Επιτροπή υποστήριξε στον τομέα αυτό 6 σχήδια, μεταξύ των οποίων τη διάδοση επιστημονικών πληροφοριών σχετικά με τα ναρκωτικά, μέσω ενός βρετανικού περιοδικού που μεταφράστηκε σε δύο γλώσσες και διανεμήθηκε δωρεάν σε επαγγελματίες άλλων κρατών μελών της Ένωσης· την έκδοση σε ηλεκτρονική μορφή και τη διάθεση στους ερευνητές ή σε άλλα ενδιαφερόμενα άτομα των "γρίζων" κειμένων σχετικά με τη μέριμνα των τοξικομανών, πράγμα που εκφράστηκε με τα 1.850 έγγραφα στα οποία εξασφαλίστηκε η πρόσβαση μέσω βάσης δεδομένων.

Η εν λόγω έκθεση εκτέλεσης αποδεικνύει ότι οι ενέργειες που αποσκοπούν στην ευαισθητοποίηση του κοινού, στην αγωγή σε θέματα υγείας και στην κατάρτιση αποτελούν το 55% περίπου των σχεδίων που υποστήριξε τη Κοινότητα. Αυτές οι ενέργειες βρίσκονται επίσης στο επίκεντρο των πρωτοβουλιών που υποστηρίζονται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας Πρόληψης της Τοξικομανίας 1994.

¹⁵

Ψήφισμα του Συμβουλίου και των Υπουργών Υγείας των κρατών μελών που συνήλθαν στα πλαίσια του Συμβουλίου της 11ης Νοεμβρίου 1991 σχετικά με τη θεραπεία και την επανένταξη των τοξικομανών κρατουμένων (EEC 91 της 23.11.1991, σ.7).

Συγκεντρωτικός πίνακας

Επιδότησεις εκτός ΕΕΠΤ: κατανομή ανά κράτος μέλος 1993-94

Ποσό σε ECU ανά κράτος μέλος					
Κράτος μέλος	Χορηγηθέν ποσό	%	Συμβάσεις	%	Συμμετοχή ¹⁶
Γαλλία	740.151,76	19,05	8	19,51	9,78%
Γερμανία	245.167,36	6,31	5	12,19	10,14%
Ηνωμένο Βασίλειο	323.968,00	8,34	5	12,19	9,05%
Βέλγιο	205.111,00	5,28	4	9,75	9,42%
Λουξεμβούργο	241.811,00	6,22	2	4,87	7,60%
Κάτω Χώρες	806.985,00	20,77	4	9,75	8,69%
Δανία	83.500,00	2,14	1	2,43	6,52%
Πορτογαλία	0,00	0,00	0	0,00	9,05%
Ισπανία	305.625,00	7,86	3	7,31	8,33%
Ιταλία	38.300,00	0,98	1	2,43	9,78%
Ιρλανδία	67.892,00	1,74	2	4,87	6,88%
Ελλάδα	825.638,00	21,25	6	14,63	4,71%
Σύνολο	3.884.149,12		41		

Σύνθεση ανά τομέα δραστηριότητας 1993-94 εκτός ΕΕΠΤ

Τομείς δραστηριότητας	%	Αναληφθέν ποσό
1. Ευαισθητοποίηση του κοινού	28,45	1.108.668,00
2. Αγωγή σε θέματα υγείας	3,51	140.040,00
3. Κατάρτιση	25,19	982.084,78
4. Μείωση των κινδύνων	9,45	370.818,00
5. Πρόωρη ανίχνευση και παρακολούθηση	5,82	197.746,00
6. Κοινωνική και επαγγελματική επανένταξη	2,05	83.333,00
7. Συλλογή δεδομένων	22,08	863.237,00
8. Διαμόρφωση της έρευνας, διάδοση των αποτελεσμάτων	3,45	138.222,38
Γενικό σύνολο		3.884.149,12

¹⁶ Ποσοστό συμμετοχής των κρατών μελών στα σχέδια που υποστηρίχθηκαν

Παράρτημα 2: Ευρωπαϊκή Εβδομάδα Πρόληψης της Τοξικομανίας 1994: προϋπολογισμός

Κράτη	Έτος	Αντικείμενο	Ποσό	Σύνολο
Γαλλία	93	Επιτροπή ¹⁷	60.000,00	
	94	Πρόγραμμα ¹⁸	150.000,00	
	94	Αξιολόγηση	44.400,00	
	94	Βίντεο	165.000,00	
	94	Βίντεο	24.000,00	443.400,00
Γερμανία	93	Επιτροπή	49.500,00	
	94	Πρόγραμμα	143.128,00	
	93	Συνέδριο	267.755,00	
	94	Συνέδριο	275.900,00	736.283,00
Ηνωμένο Βασίλειο	93	Επιτροπή	60.000,00	
	94	Πρόγραμμα	136.959,00	
	Εκστ.	Ρ α δ ι ο φ ω ν ι κ ή εκστρατεία	254.945,00	451.904,00
Βέλγιο	93	Επιτροπή	20.985,00	
	94	Πρόγραμμα	67.499,00	
	94	Συνθέσεις	4.164,00	92.648,00
Λουξεμβούργο	93	Επιτροπή	0,00	
	94	Πρόγραμμα	54.006,00	54.006,00
Κάτω Χώρες	93	Επιτροπή	53.300,00	
	94	Πρόγραμμα	71.492,00	124.792,00
Δανία	93	Επιτροπή	58.950,00	
	94	Πρόγραμμα	49.133,00	
	93	Επικοινωνία	196.000,00	304.083,00
Πορτογαλία	94	Επιτροπή	60.000,00	
	94	Πρόγραμμα	75.000,00	135.000,00
Ισπανία	93	Επιτροπή	50.081,00	
	94	Πρόγραμμα	150.000,00	200.081,00
Ιταλία	93	Επιτροπή	0,00	
	94	Πρόγραμμα	150.000,00	150.000,00
Ιρλανδία	93	Επιτροπή	44.700,00	
	94	Πρόγραμμα	50.000,00	94.700,00
Ελλάδα	93	Επιτροπή	60.000,00	
	94	Πρόγραμμα	74.650,00	134.650,00
		32 συμβάσεις		2.921.547,00
ΕΕΠΤ 93: 921 271 ECU			ΕΕΠΤ 94: 1 940 276 ECU	

¹⁷ Βλ. I. 5.

¹⁸ Βλ. I. 6.

ISSN 0254-1483

COM(96) 71 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΑ

GR

05

Αριθ. καταλόγου : CB-CO-96-078-GR-C

ISBN 92-78-00765-X

Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

L-2985 Λουξεμβούργο